

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : min@kum.dk
Web : www.kum.dk

23. juni 2006

Hermed fremsendes i 5 eksemplarer svar på spørgsmål nr. 62-67 (Alm. del), om bogmarkedet, stillet af Folketingets Kulturudvalg den 27. marts 2006.

Flemming Hansen
fungerende kulturminister

Spørgsmål nr. 62-67

(Alm. del), om bogmarkedet
Skrivelse af 27. marts 2006

Svar til Folketingets kulturudvalg fra kulturministeren.

Spørgsmål nr. 62:

"Vil ministeren redegøre for bogstøtteordninger og momsregler i de øvrige EØS lande?"

Svar:

Jeg har i forlængelse af mit foreløbige svar af 27. april 2006 på spørgsmål nr. 62-67 indhentet de efterspurgte oplysninger i Kunststyrelsen, og kan hermed give min endelige besvarelse af spørgsmålene. Landeoplysningerne er primært hentet gennem de danske ambassader. Enkelte ambassader har ikke leveret de ønskede oplysninger.

Med 'øvrige EØS lande' er her forstået: Belgien, Cypern (græsk del), Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Island, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Med bogstøtteordninger er forstået støtte til frembringelse (forfattere og forlag) og støtte til afsætningsledet (forlag, boghandler og biblioteker).

Belgien

Bogstøtteordninger:

Kulturområdet i Belgien (som en del andre områder) behandles ikke længere på federalet niveau, men hører i stedet til sprogreionernes kompetence.

Efter kontakt med de to store sprogsamfunds ministerier for kultur, det fransktalende (la Communauté Francaise) og det nederlandsktalende (Vlaams Gemeenschap) kan følgende anføres.

a) Det fransktalende sprogsamfund :

Der ydes to former for støtte inden for det, der på fransk kaldes bogkæden – "la chaine du livre" (bogen fra tanke hos forfatteren til fysisk forekomst hos læseren) – nemlig rentefri lån og subventioner (engangsydelser). De rentefri lån ydes især til de belgiske bogforlag, bl.a. for at mindske risikoen for fallit m.v., mens engangsydelserne rettes mod bogkædens yderligere grupper (forfattere, boghandlere, biblioteker m.v.). På sprogsamfundets relevante hjemmeside (www.guidedeslettresbelges.be) nævnes som eksempler støtte under et sabbatår til forfattere (for professionelle over 40 år 25.000 euro, for andre inden for bogbranchen 7.500 euro), undervisningsfonde (2.500 euro), boligstøtte ved ophold i udlandet (1.500 euro, max. 2 måneder).

Herudover findes forskellige litteratur-priser (baseret på karriere, essays, den første bog, litterær oversættelse m.v.).

b) Det nederlandsktalende sprogsamfund:

Dette sprogsamfund yder ikke rentefri lån til udgivelse mm.

Derimod ydes der litteratur-/bogstøtte ifm. oversættelse, produktion og rejseaktiviteter (til forfattere, oversættere, udgivere, chefredaktører af litterære tidsskrifter, ledere af litteraturforeninger og -organisationer m.v.).

På sprogsamfundets litteratur-hjemmeside, www.fonsvoordeletteren.be, beskrives de forskellige fonde nærmere, inkl. betingelserne for opnåelse af støtte. Beløbene præciseres ikke nærmere.

Også dette sprogsamfund yder forskellige litteratur-priser.

Momsregler:

Momssatsen for bøger i Belgien, hvilket er et federalt anliggende, er fastsat til 6 %, hvor den almindelige sats er på 21 %.

Cypern (græsk del)

Bogstøtteordninger:

Lokale forlags udgivelse af bøger af cypriotiske forfattere inden for områderne skønlitteratur, cypriotisk historie, kultur/traditioner samt til udgivelse af udenlandske bøger omhandlende Cypern. Der ydes op til 50 % støtte til udgivelsen. Der indgives årligt ca. 150 ansøgninger om støtte, hvoraf 90 % godkendes.

Cyprus Publishers' Association's deltagelse i internationale bogudstillinger (udstillingsleje, rejseudgifter, transport af bøger m.v.) samt sponsorering af årlig bogudstilling i Cypern.

Cypriotiske forfatters præsentation af deres værker i udlandet i form af dækning af udgift til flybillet.

Lokale forfatterforeningers arrangementer i Cypern. Kriteriet for støtten er, at flere forfatters værker præsenteres samtidigt. Støtten ydes til leje af lokaler (50 % dækning), trykning af invitationer, honorar for skuespilleres oplæsning af værker m.v.

Forfattere, som er over 63 år, har en årlig indkomst på under 6.000 CYP årligt (ca. DKK 77.000) og har betydelige udgifter bag sig, kan ansøge om at blive tildelt en særlig pension på 3.600 CYP årligt (ca. DKK 46.000).

Det samlede beløb anvendt på ovennævnte tilskud er ca. 700.000 CYP (ca. 9 mio. DKK) årligt.

Momsregler:

Moms på bøger er på 5 %. Normal moms er på 15 %.

Estland

Bogstøtteordninger:

Fra det estiske kulturministerium ydes støtte til både frembringelse og udbredelse af litteratur på estisk, forfatterstøtte, oversættelsesstøtte, udgivelsesstøtte og støtte til kulturtidsskrifter.

Momsregler:

Ikke oplyst

Finland

Bogstøtteordninger:

Det finske biblioteksvederlag er hovedindtægtskilden for skønlitterære forfattere og oversættere. 90 % af den afsatte sum distribueres til denne gruppe, de sidste 10 % til fagbogsforfattere. Uddeles som skattefrie stipendier. Herudover støtte til oversættere og illustratorer.

Momsregler:

Moms på bøger er på 8 %. Normal moms er på 22 %.

Frankrig

Bogstøtteordninger:

Det franske Centre National du Livre administrerer en række statslige støtteordninger, der kort kan grupperes således:

- støtte til forfattere, fx legater, oversættelsesstøtte
- støtte til forlæggere, fx forskellige låne- og tilskudsordninger
- støtte til biblioteker, fx støtte til oprettelse eller udvidelse af biblioteker
- støtte til boghandler, fx låne- og tilskudsordninger; støtte til franske boghandler i udlandet
- støtte til "det litterære liv", fx tilskud til gennemførelse af større litterære arrangementer.

Momsregler:

Moms på bøger er på 5,5 %. Normal moms er på 19,6 %.

Grækenland

Bogstøtteordninger:

Der eksisterer en lov om biblioteksvederlag, som ikke praktiseres af økonomiske årsager. I 2005 delte de græske forfattere 301.755 euro i kopieringsvederlag.

Momsregler:

Moms på bøger er på 5 %, Normal moms er på 19%, for madvarer og medicin dog på 9 %.

Holland

Bogstøtteordninger:

Der er et omfattende system til støtte af promovering og oversættelse af hollandsk litteratur. Biblioteksvederlag på 14 mio. euro i 2004, heraf 7,6 mio. til forfattere og oversættere.

Fonds voor de letteren er en stiftelse, der varetager støtteordninger til forfattere og oversættere. Kulturministeriet er ansvarlig for den nederlandske kulturpolitik. Fonds voor de letteren tilpasser politikken for bogstøtteordninger, som er blevet fastsat af regeringen. Dvs. at de dels bliver støttet af kulturministeriet, dels af indtægter fra det private marked. Fonds voor de letteren har et budget på 5 mio. euro, som bliver fordelt mellem ca. 200 forfattere og 100 oversættere af udenlandsk litteratur. Disse støtteordninger er opdelt i arbejdslegater, non-fiktion, rejselegater, opholdslegater, hæderslegater og stimuleringslegater.

Arbejdslegater henvender sig til forfattere i forvejen har udgivet 2 bøger. Et legat er på minimum 4.500 EUR og maksimum 68.000 EUR og kan spredes over 4 år. Ved et non-fiktion-legat skelner man mellem biografier og øvrig non-fiktion, disse legater bliver udstedt under samme regler som arbejdslegater.

Opholdslegater og rejselegater er afhængige af tidsrum og ophold.

Hæderslegat er et beløb, der bliver udstedt efter indstilling. En særlig kommission træffer afgørelse om modtagere. Et hæderslegat kan beløbe sig til højst 7.500 EUR.

Stimuleringslegater henvender sig til nyligt debuterede forfattere og oversættere. Stimuleringsbeløbet er på minimum 3.500 EUR og maksimum 10.000 EUR og bliver udbetalt som et engangsbeløb.

Momsregler:

Moms på bøger er på 6 %. Normal moms er på 19 %.

Irland

Bogstøtteordninger:

Hører her under Storbritannien.

Momsregler:

Bøger er fritaget for moms. Normal moms er på 21 %.

Island

Bogstøtteordninger:

Der ydes støtte til udgivelse af bøger på islandsk. Biblioteksvederlag til forfattere og af den årlige biblioteksafgift afsættes halvdelen til forfatterstipendier. Herudover støtte til oversættelse og promovning af islandsk litteratur.

Momsregler:

Moms på bøger er på 14 %. Normal moms er på 24,5 %.

Italien

Bogstøtteordninger:

Der er forskellige støtteordninger bl.a. til betaling af renter på lån optaget til udgivelse af fx værker af høj kulturel værdi. Endvidere støtte til eksport af italienske bøger til ikke EU-lande.

Momsregler:

Der er et særligt momsregelsystem for bøger, hvor 4 % af salgsprisen til køberen betales på forhånd. Normal moms er på 20%.

Letland

Bogstøtteordninger:

Der er bogstøtteordninger omtrent som i Danmark: til (i princippet) en hvilken som helst bog, der udgives i Letland, kan der søges støtte fra Kulturkapitala fonds, der svarer til Statens Kunstfond, men kun en ganske lille del af de titler, der udgives, har modtaget statsstøtte.

Momsregler:

Moms på bøger er på 5 %. Normal moms er på 18 %.

Liechtenstein

Bogstøtteordninger:

Der findes ingen almen bogstøtteordning.

Forfattere, som bor i Liechtenstein, eller som skriver en bog med tema om Liechtenstein, har mulighed for at søge støtte via Liechtensteins "Kulturbeirat" (status som kulturministerium). Som regel ydes en vis procentdel af budgettet for bogen, efter kommissionens skøn.

Videnskabelige publikationer og lærebøger støttes evt. gennem uddannelsesministeriet.

Momsregler:

Moms på bøger er på 2,4 %. Normal moms er 7,6 %.

Litauen

Bogstøtteordninger:

Culture Capital Foundation og det litauiske kulturministerium yder i fællesskab støtte til frembringelse og udbredelse af litauisk litteratur.

Momsregler:

Ikke oplyst

Luxembourg

Bogstøtteordninger:

Der er ingen særlige bogstøtteordninger. Dette hænger sammen med, at bogproduktionen i Luxembourg er meget lille. Størstedelen af salget af bøger i landet er af udenlandske, fortrinsvis tyske og franske.

Momsregler:

Moms på bøger er på 3 %, mod en normal moms på 15 %.

Malta

Bogstøtteordninger:

Der er ikke oplyst eksistens af særlige maltesiske støtteordninger.

Momsregler:

Moms på bøger er på 5 %. Normal moms på Malta er på 18 %.

Norge

Bogstøtteordninger:

Statslig indkøbsordning for nye bøger. Der indkøbes 1000 ex. af nyudkomne skønlitterære voksenbøger og 1550 ex. af børne- ungdomsbøger. Bøgerne distribueres vederlagsfrist til biblioteker, kommune- og skolebiblioteker. Biblioteksvederlag til forfattere. Derudover kan forfattere søge støtte til arbejde med frembringelse af litteratur.

Momsregler: Bøger er fritaget for moms. Normal moms er på 25 %.

Polen

Bogstøtteordninger:

Det polske kulturministerium yder i mindre omfang støtte til frembringelse og udgivelse af polsk litteratur.

Momsregler:

Ikke oplyst.

Portugal

Bogstøtteordninger:

Der findes under det portugisiske kulturministerium forskellige bogstøtteordninger, herunder eksempelvis støtte til nye forfattere og støtte til bøger, der omhandler emner indenfor portugisisk kultur. Herudover ydes støtte til oversættelser af portugisiske forfattere, og deltagelse i bogmesser.

Momsregler:

Momssatsen for bøger (alle typer) er på 5 %. Normalmoms er på 19 %.

Schweiz

Bogstøtteordninger:

Det schweiziske kunstråd yder støtte til udgivelse af schweizisk litteratur. Herudover spiller kanton- og bystyrene en vigtig rolle i den schweiziske litteraturstøtte og -promovering.

Momsregler:
Ikke oplyst.

Slovakiet

Bogstøtteordninger:

Der er i Slovakiet en selektiv publiceringsstøtte som betyder, at på forhånd øremærkede midler, af kulturministeriet, fordeles til de forskellige former for litteratur herunder oversættelser og børnelitteratur.

Momsregler:

Der er ingen særlige moms- eller afgiftsregler for bøger. Normal moms er på 19 %.

Slovenien

Bogstøtteordninger:

Ikke oplyst.

Momsregler:

Ikke oplyst.

Spanien

Bogstøtteordninger:

Ikke oplyst.

Momsregler:

Ikke oplyst.

Storbritannien

Bogstøtteordninger:

For forfattere og forlag: Arts Council lancerede i 2003 Grants for the Arts, der slog mere end 100 separate støtteprogrammer sammen i en fælles ansøgningsproces. Grants for the Arts dækker således alle kulturelle fagområder.

I 2003/04 imødekom Grants for the Arts 4.355 ansøgninger og uddelte 51,1 millioner pund til individer, organisationer og national turnéaktivitet. I 2004/05 uddeltes i alt 69,5 millioner pund til 4,659 ansøgere. Inden for litteraturområdet uddeltes der i 2003/2004 i alt 3,37 millioner pund og i 2004/5 i alt 5,08 millioner pund.

På litteraturområdet går støtten primært til:

- Individer (typisk forfattere – støtte til research, udarbejdelse af litterære værker, konferencer mv.)

- Organisationer, grupper, myndigheder (events, konkurrencer, workshops mv.)

Og i mindre grad til:

- Turneer

- Publiceringsstøtte, uafhængige forlag, magasiner mv.

- Oversættelser

Udover at støtte forfattere så de kan købe sig tid, definerer Arts Council følgende støtteområder:

- independent presses and literary magazines
- literature in translation
- live literature
- children's literature
- literature in health and prisons
- literature prizes

The Publishers Association oplyser, at det endvidere er muligt for forlag at søge eksportstøtte gennem UK Trade and Investment, f.eks. til deltagelse på internationale bogmesser, samt at det gennem det britiske handelskammer er muligt at søge støtte til international markedsresearch.

Støtteordninger for boghandler:

Der er så vidt Arts Council og the Booksellers Association oplyser ingen støtte til boghandlere.

Momsregler:

Bøger er fritaget for moms. Normal moms er på 17,5 %.

Sverige

Bogstøtteordninger:

Den svenske nationale bogstøtte er på ca. 100 mio. SEK om året. Ca. 45 mio. SEK går til produktions- og distributionsstøtte, resten til forskellige læsefremmende tiltag, kommunernes indkøb af børne- og ungdomsbøger, sortimentsstøtte til boghandler mm.

Momsregler:

Moms på bøger er på 6 %. Normal moms er på 25 %.

Tjekkiet

Bogstøtteordninger:

Der er ingen særlige statslige støtteordninger specielt rettet mod udgivelse og distribution af bøger. Der eksisterer dog en teoretisk mulighed for både forlag og boghandler for at opnå støtte fra Statsfondet til støtte og udvikling af kultur i forbindelse med tiltag, som har karakter af udvikling af en egentlig bogkultur.

Der gives statslig støtte til:

- a. Legater til frembringelse og udgivelse af litterære værker.
- b. Legater til udgivelse af tjekkisk litteratur i udlandet.
- c. Støtte til offentlige bibliotekers genindkøb af original tjekkisk skønlitteratur.

Momsregler:

På bøger er momsen 5 %, mod en normal moms på 19 %.

Tyskland

Bogstøtteordninger:

Der kan ikke gives et enkelt kort svar, da Tyskland også på kulturens område opererer på både et nationalt og et delstatsniveau.

Støtte til udgivelser giver fx Deutscher Literaturfonds og Arbeitsgemeinschaft Literarischer Gesellschaften und Gedenkstätten. Støtte til oversættelser giver fx Goetheinstituttet. Men også mange andre offentlige og ikke-offentlige institutioner og fonde støtter bogudgivelser.

Momsregler:

Moms på bøger er på 7 %. Normal moms er på 16 %.

Ungarn

Bogstøtteordninger:

I 2003 indførte Kulturministeriet en ny bogstøtteordning i form af banklån. Der tilbydes et særligt lån med 1 års løbetid for dem, der arbejder inden for bogmarkedet. Kulturministeriet betaler desuden halvdelen af renteaftgifterne. Ved hjælp af den eksisterende støtteramme på 60 mio. HUF (svarende til ca. 215.000 DKK) er det muligt at producere bøger til en samlet værdi af 3 mia. (svarende til ca. 10,6 mio. DKK). Kulturministeriet støtter endvidere udgivelse af lærebøger til de videregående uddannelser. Biblioteker kan søge om støtte hos Kulturministeriet til køb af bøger.

Derudover er Det Nationale Kulturelle Fond en betydeligt faktor i bogstøtteordningen. Det er en uafhængig organisation og råder over et årligt beløb på ca. 7-8 mia. HUF (svarende til 25-28,4 mio. DKK). Arbejdet foregår i 16 faglige kollegier, som også yder støtte til forfattere og forlag.

Momsregler:

Moms på bøger blev i 2004 sat ned til 5 %, mens momsen på lærebøger samtidig blev sat op fra 0 til 5 %. Almindelig moms er på 20 %.

Østrig

Bogstøtteordninger:

Der findes flere støtteordninger, herunder også til forlag. For at komme i betragtning skal forlaget bl.a. udgive mindst fem selvstændige værker om året, have østrigsk næringsbevis og hovedsæde i Østrig.

Momsregler:

Moms på bøger er på 10 %, hvor momsen i øvrigt er på 20 % på konsumgoder og 10 % på levnedsmidler.